

Na osnovu člana 13. Zakona o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama („Službene novine Federacije BiH“, br. 55/12), direktor Agencije za reviziju privatizacije putem Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Parlamentarnoj komisiji Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine dostavlja,

INFORMACIJU O IZVRŠENIM REVIZIJAMA PRIVATIZACIJE DRŽAVNOG KAPITALA PRIVREDNIH DRUŠTAVA I BANAKA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD JANUAR – JUNI 2022. GODINE

UVOD

Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) djeluje kao samostalna institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, čija je djelatnost propisana odredbama člana 7. Zakona o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj 55/12) u daljem tekstu (Zakon).

Na osnovu člana 13. Zakona, Agencija je dužna svakih šest mjeseci putem Vlade Federacije Bosne i Hercegovine informirati Parlamentarno povjerenstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine o izvršenim revizijama privatizacije državnog kapitala privrednih društava i banaka u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Agencija ima svojstvo pravnog lica.

Sjedište Agencije je u Sarajevu, Ulica Ustanička 11, Ilidža.

Organizacija, upravljanje i rukovođenje Agencijom uređuje se Uredbom i drugim općim aktima Agencije, u skladu sa Zakonom.

Ostvarenje planiranih zadataka izvršit će se u skladu sa Zakonom, a oni se odnose na zaštitu prava građana utvrđenih Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine državne svojine u procesu privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnog interesa zaštićenih vrednota, ukupnog pravnog poretka, javnog morala te postizanja ciljeva propisanih odredbama člana 4. Zakona o reviziji privatizacije na način da se utvrdi je li u postupku privatizacije došlo do povrede odredbi Zakona o privatizaciji.

STRATEŠKI CILJEVI

Agencija je u okviru svojih zakonskih ovlasti i obaveza djelotvornog i brzog izvršavanja povjerenih joj zadataka, utvrdila tri ključna strateška cilja koja će joj pomoći u realizaciji ostvarenja njezinih ciljeva:

Strateški ciljevi		
Uposliti revizorsko i administrativno osoblje koje ispunjava uslove za obavljanje poslova iz njene nadležnosti, u skladu sa posebnim uslovima utvrđenim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji radnih mjesta Agencije.	Izvršiti profesionalno i odgovorno proces revizije privatizacije privrednih društava i banaka za navedenu godinu spram finansijskih sredstava i raspoloživosti ljudskih resursa, a u skladu sa Zakonom o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama.	U toku revizije privatizacije, a u skladu sa zakonskim obavezama, izvještavati Vladu Federacije BiH, Parlament Federacije BiH i cjelokupnu javnost o procesima revizije u vidu izvještaja (polugodišnjih, godišnjih i završnog izvještaja).

PLAN RADA ZA 2022 GODINU

Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj: 103/2022 od 03.02.2022. godine, usvojen je Plan rada za 2022. godinu, kojim je planirano 13 (trinaest) privrednih društava i 1 (jedna) banka, koje treba revidirati.

RAD NA REVIZIJI PRIVATIZACIJE

Odgovornost revizora je sačiniti Izvještaj o obavljenoj reviziji pretvorbe i privatizacije privrednog društva i banke na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja. Postupci revizije započinju donošenjem Rješenja o otpočinjanju revizije, te slanje svim relevantnim stranama dopisa za prikupljanjem dokumentacije potrebne za proces revizije.

Djelujući u tom smjeru, sprovode se aktivnosti koje prevashodno za cilj imaju prikupljanje dokumentacije neophodne za sastavljenje izvještaja o provedenoj reviziji privatizacije i analiziranje istih.

Najveći dio podataka i dokumenata prikuplja se od Federalne Agencije za privatizaciju i kantonalnih agencija za privatizaciju, Agencije za bankarstvo, kod privrednih društava i banaka kod kojih će se obaviti revizija, te od ostalih relevantnih institucija i organa koji su učestvovali u procesima privatizacije.

Revizija privatizacije u Federaciji BiH vrši se u skladu sa Zakonom o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama ("Službene novine Federacije BiH", broj 55/12), i Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/06). Postupak revizije provodi se u skladu sa revizorskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/11 i 62/14) i Etičkim kodeksom profesionalne etike revizora.

Bitno je naglasiti da je rad na revizijama privatizacije od pojave virusa COVID 19 bio otežan, što zbog prikupljanja dokumentacije, što zbog samih djelatnika u Agenciji.

U tekstu koji slijedi, prikazan je pregled pokrenutih revizija u drugoj polovini 2021. godine:

1. HEPOK d.d. MOSTAR

Rješenja o pokretanju postupka revizije pretvorbe i privatizacije „Hepok“ d.d. Mostar br. 01-02-1-102/22 od 03.02.2022. godine pokrenut je postupak revizije pretvorbe i privatizacije privrednog društva „Hepok“ d.d. Mostar. Postupak revizije pretvorbe i privatizacije izvršili su ovlašteni revizori Agencije za reviziju privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o reviziji privatizacije u Federaciji BiH, Zakonom o reviziji institucija u FBiH, INTOSAI standardima, te usvojenim Planom rada.

Postupak revizije proveden je u periodu od 03.02.2022. godine do 27.06.2022 godine. Revizija je obuhvatila period počev od 1991. godine, kada je „Hepok“ d.d. Mostar izvršio vlasničku transformaciju, period privatizacije „Hepok“ d.d. (od 2017. godine d.o.o.) Mostar, te period nakon privatizacije do dana završetka revizije.

Revizijom su obuhvaćeni dokumenti, odluke, poslovne knjige, ugovori i akti na temelju kojih je obavljena pretvorba i privatizacija, radi provjere da li je pretvorba i privatizacija provedena u skladu s odredbama Zakona o pretvorbi društvenih preduzeća, Zakona o privatizaciji i drugim posebnim propisima.

Nakon provedenog postupka revizije pretvorbe i privatizacije „Hepok“ d.d. Mostar sačinjen je Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji pretvorbe i privatizacije „Hepok“ d.d. Mostar br. 02-15-1-104-43/22 od 27.06.2022. godine. Postupajući u skladu sa odredbama člana 16. Zakona o reviziji privatizacije u FBiH, Agencija za reviziju privatizacije u FBiH je 13.07.2022. godine Upravi društva „Hepok“ d.o.o. Mostar dostavila Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji pretvorbe i privatizacije „Hepok“ d.d. Mostar, na komentar/očitovanje koje je navedeno pravno lice bilo dužno dostaviti u roku od 15 dana od dana prijema Nacrta izvještaja. Uprava privrednog društva „Hepok“ d.o.o. Mostar nije u zakonskom roku, niti u dodatno, od strane Agencije za reviziju privatizacije u Federaciji BiH odobrenom roku, dostavila svoj komentar na dostavljeni Nacrt izvještaja.

Navodi iz dispozitiva ovog Rješenja zasnivaju se na činjeničnom stanju utvrđenom u postupku revizije i konstatovanog Izvještajem o izvršenoj reviziji pretvorbe i privatizacije državnog kapitala preduzeća „Hepok“ d.d. Mostar br. 02-15-1-104-45/22 od 11.08.2022. godine, i to:

- 1.** U postupku revizije je utvrđeno da je „Hepok“ d.d. pravilno provelo pravni postupak vlasničke transformacije, shodno Zakonu o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom ("Službeni list SFRJ", br. 84/89 i 46/90).
- 2.** Revizijom postupka privatizacije državnog kapitala "Hepok" d.d. Mostar, utvrđene su slijedeće nepravilnosti i povrede propisa :

2.1. Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH kao prodavac državnog kapitala nije provela postupak kontrole izvršenja ugovorenih obaveza prema ugovoru o kupoprodaji predmeta tendera br. 03-19-2063/08 od 10.10.2008. godine u skladu sa Pravilnikom o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji BiH ("Sl. Novine F BiH" br. 12/05, 17/06 13/09 i 52/09). Prema navedenom Pravilniku Agencija za privatizaciju u FBiH je bila dužna najmanje jednom godišnje izvršiti neposrednu kontrolu izvršenja ugovorenih obaveza.

Agencija je izvršila dvije neposredne kontrole i to 26.02.2009. godine i 10.11.2009. godine o čemu su sačinjeni zapisnici, te i izvještaji o izvršenim kontrolama. Iz navedenih zapisnika je vidno da je Komisija kontrolirala samo ispunjenje obaveze zapošljavanja novih radnika i zadržavanja postojećih, te izmirenje obaveza prema istim. Komisija u zapisnicima evidentira i prijem po ugovoru o djelu 60 radnika, što nije ugovoreno, niti se smatra prijemom radnika u radni odnos.

Dokaznu dokumentaciju u pogledu investiranja komisija nije razmatrala niti vršila uvid na licu mjesta, već je dala rok kupcu za dostavu iste o čemu nikada nije sačinila Zapisnik. Pri drugoj neposrednoj kontroli dana 10.11.2009. godine bila su prisutna dva člana komisije, a Pravilnik o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH 52/09) u članu 5. propisuje da se komisija sastoji od 3 člana.

U drugoj godini investiranja Agencija nije izvršila niti jednu neposrednu kontrolu izvršenja ugovornih obaveza na način kako to propisuje gore pomenuti Pravilnik. (Detaljno opisano u dijelovima Izvještaja – Kontrola izvršenja ugovorenih obaveza i Ocjena postupka privatizacije)

2.2. Kupac nije izvršio ugovorenu obavezu upošljavanja novih radnika i to u prvoj godini 70, u drugoj godini 50 i trećoj godini 50, kako je to predviđeno članom 7. tačka 7.1. Ugovora o kupoprodaji dionica i Aneksom 2 – prilog 2 kao sastavnim dijelom Ugovora.

Društvo je na dan 31.12.2008. godine upošljavalo 52 radnika, na dan 31.12.2009. godine 70 radnika, 31.12.2010. godine 113 radnika i na dan 31.12.2011. godine 132 radnika. Dakle nije uposleno novih 170 radnika. Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH nije postupila u skladu sa članom 7. Ugovora o kupoprodaji, tačka 7.3. – Neispinjavanje obaveza uposlenosti, tj. nije obračunala ugovornu kaznu.

2.3. U skladu sa članom 6. Tačka 6.2. Ugovora o kupoprodaji dionica kupac je bio obavezan investirati 21.630.250,00 KM i to: u prvoj godini 13.201.200,00 KM, u drugoj godini 7.451.250,00 KM i trećoj godini 977.800,00 KM, a tačkom 6.3. je predviđeno da će investiranje biti usmjereno i korišteno u skladu sa poslovnim planom koji je saržan u Aneksu 2 – prilog 1 Ugovora o kupoprodaji dionica kao sastavni dio (Aneks 2, strana 106 – 112 Izvještaja).

Od ukupno investiranih sredstava na obrtna sredstva se odnosi 5.770.786,25 KM što nije u skladu sa poslovnim planom (Aneks 2-prilog 1 Ugovora) i članom 6. Tačke 6.2. i 6.3. Ugovora o kupoprodaji dionica. U investiciju u obrtna sredstva je uključen i uplaćeni PDV u iznosu od 941.933,17 KM.

Uplate po JCI za PDV u iznosu od 941.933,17 KM ne mogu se smatrati investicijom jer porez na dodanu vrijednost ne ulazi u nabavnu vrijednost opreme, te isti je ulazni porez, dakle porez koji preduzeće koristi kao odbitni te nikako ne može biti investicija ni u obrtna sredstva.

Ulaganje u obnovu vinograda Kosor i to priprema zemljišta za sadnju i operacija sadnje priznato kao investicija u ukupnom iznosu od 3.666.759,00 KM i to u prvoj godini 3.155.800,00 KM i drugoj godini 510.959,00 KM, nije prihvatljiva investicija jer ista nije predviđena Poslovnim planom (Aneks 2- prilog 1 kao sastavnim dijelom Ugovora), za istu ne postoji Aneks Ugovora koji je neophodno bilo potpisati između Kupca i Agencije za privatizaciju o promjeni plana investiranja. Niti u nalazu revizora, te nalazu vještaka, kao ni u ostaloj dokumentaciji kojom revizori raspolažu nismo našli fakture dobavljača, plaćanje od strane kupca i ostalo, te nije jasno kojim sredstvima je finansirana ova investicija. Pored navedenog ova investicija je vršena na tuđoj imovini-nekretnina - poljoprivredno zemljište čiji vlasnik u postupku privatizacije nije postao kupac državnog kapitala, a da pitanje korištenja poljoprivrednog državnog zemljišta kupac prethodno nije riješio na način kako to predviđa Zakon o poljoprivrednom zemljištu u FBiH ("Sl. novine Federacije BiH 52/09).

Za ostala nepredviđena ulaganja poslovnim planom , a koja su izvršena u stalna sredstva i u iznosu od 1.769.106 KM, nije sačinjen Aneks Ugovora između kupca i prodavca (Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH).

Za promjenu poslovnog plana i strukture investicije morao je postojati potpisan Aneks Ugovora između Kupca i Agencije, a što nije urađeno.

Ukupno ulaganje člana Ortačke grupe „Vino Župa“ AD Aleksandrovac u iznosu 4.949.181,44 KM , smatramo da je trebalo biti predmet vještačenja tj. procjene od strane ovlaštenog lica u skladu sa članom 15. Pravilnika o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji BiH („Sl. Novine F BiH“, br. 52/09), jer je Kupac (član Ortačke grupe) „Vino Župa“ istovremeno i dobavljač za sva navedena ulaganja. Dakle radi se o kupcu koji je obavezan investirati prema Ugovoru i istovremeno i o dobavljaču.

U skladu sa svim navedenim Kupac nije izvršio investiranje u ukupnom iznosu , na način i u sredstva kako je to previđeno članom 6. Ugovora o kupoprodaji dionica i Aneksom 2 kao sastavnim dijelom Ugovora (izvještaj strana 106-112, strana 135-171).

2.4. Rješenje o imenovanju komisije za konačnu kontrolu izvršenja ugovorenih obaveza br. 01-34-951/1 od 19.11.2011. godine nije zakonito, jer isto nije u skladu sa članom 5. Pravilnika o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji BiH („Sl. novine Federacije BiH“, br.52/09 i 5/11). Član 5. navedenog Pravilnika propisuje da kontrolu izvršenja ugovorenih obaveza vrši nadležna Agencija putem komisije od 3 (tri) člana (stav1. člana).

U Agenciji za privatizaciju u FBiH koja ima organizacionu jedinicu za kontrolu ugovora, kontrolu vrše uposlenici iz te organizacione jedinice, sukladno broju članova iz stava 1. ovog člana (stav 2. člana). Imenovani članovi komisije po gore navedenom Rješenju nisu bili uposlenici Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH i ako ista ima organizacionu jedinicu za kontrolu ugovora.

Pored već opisanog da je Komisija koja je podnijela izvještaj imenovana nezakonito, ista nije ispravno izvršila kontrolu izvršenja ugovorenih obaveza niti je ispravno i na način kako to propisuje Pravilnik o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji BiH („Sl.novine Federacije BiH“, br.52/09 i 5/11), utvrdila materijalno činjenično stanje. Komisija nije u izvještaju navela dokaze o investiranju u kako je to predviđeno članom 11., 12., 13., i 14. Pravilnika.

2.5. Dana 27.12.2011. godine Direktor Agencije za privatizaciju je Kupcu izdao uvjerenje br. 01-19-1258/11 (bez broja protokola Agencije i bez ovjere – pečata Agencije) kojim konstatuje da su obaveze kupca po Ugovoru o kupoprodaji dionica br. 03-19-2063/08 od 10.10.2008. godine izmirene.

Uvjerenje br. 01-19-1258/11 je izdato nezakonito. Prema članu 23. Pravilnika o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji BiH („Sl.novine Federacije BiH“, br.52/09 i 5/11), Uvjerenje se izdaje nakon što kupac izvrši sve obaveze iz ugovora o kupoprodaji predmeta prodaje.

Kupac nije izvršio obaveze investiranja i zapošljavanja, te je sadržaj Uvjerenja u tom smislu netačan, a kako smo već opisali u tački 2.2. i 2.3 ovog Rješenja. Prije izdavanja Uvjerenja o izvršenim obavezama iz ugovora od strane direktora Agencije, a u skladu sa članom 15 Statuta Agencije Upravni odbor Agencije je trebao usvojiti izvještaj o izvršenim obavezama kupca i donijeti Odluku kojom se odobrava izdavanje uvjerenja. Dakle Uvjerenje je izdato, a da Upravni Odbor nije razmatrao izvještaj o izvršenju obaveza iz Ugovora o kupoprodaji.

Na Rješenje o provedenoj reviziji privatizacije navedenog društva, izjavljena je žalba od strane Društva I Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH.

2. TRŽNICE-PIJACE d.o.o. TUZLA

Na osnovu člana 14. stav 1. Zakona o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj 55/12), od 27.06.2012. godine i Rješenja o pokretanju postupka revizije privatizacije „Tržnice-Pijace“ d.o.o. Tuzla br. 01-02-1-534/21 od 15.11.2021. godine pokrenut je postupak revizije pretvorbe i privatizacije privrednog društva „Tržnice-Pijace“ d.o.o. Tuzla. Postupak revizije privatizacije izvršili su ovlašteni revizori Agencije za reviziju privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o reviziji privatizacije u Federaciji BiH, Zakonom o reviziji institucija u FBiH, INTOSAI standardima, te usvojenim Planom rada.

Ocjena postupka pretvorbe

Shodno Programu privatizacije iz 2000. godine i Programu privatizacije od 01.11.2012 kod privrednog društva „Tržnice i pijace“ d.d. Tuzla, je bilo prethodne vlasničke transformacije.

Na osnovu člana 1.a. Zakona o društvenom kapitalu, člana 20. Zakona o hartijama od vrijednosti i člana 35. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o preduzećima („Službeni list SFRJ“, br. 46/90) Zbor radnika Društvenog preduzeća Tržnice-Pijace, Tuzla je dana 19.09.1991. godine donio Odluku br.588/91 o izdavanju internih dionica

Članom 5. Zakona o privatizaciji preduzeća („Sl. Novine Federacije BiH“, br.27/97) propisano je da je Ovlašteno tijelo dužno izvršiti reviziju privatizacije preduzeća izvršene na temelju Zakona o društvenom kapitalu („Službeni list SFRJ“ br.84/89 i 46/90) u skladu sa posebnim propisom, u roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu tog propisa.

Vlada Federacije BiH je donijela Uredbu o reviziji prethodne vlasničke transformacije („Sl. Novine Federacije BiH“, br.1/98).

U zakonskom roku i u skladu sa članom 4. stav 1 i 3 Uredbe o reviziji prethodne vlasničke transformacije, a u vezi sa članom 5. Zakona o privatizaciji preduzeća ovlašteno tijelo- Zavod za računovodstvo i reviziju Federacije BiH je izvršio reviziju prethodne vlasničke transformacije u društvu „Tržnice i pijace“, dd Tuzla, o čemu je sačinjen Zapisnik br. UP-I-01-25-T798 dana 28.07.1998. godine i Rješenje br.UP-I-02-25-T/98 dana 03.08.1998. godine.

U Rješenju o rezultatima revizije prethodne vlasničke transformacije je navedeno:

- Pravilno je proveden pravni postupak prethodne vlasničke transformacije
- Nepravilno provedena vlasnička transformacija sa finansijskog aspekta
- Nepravilno iskazana knjigovodstvena vrijednost i vlasnička struktura kapitala u poslovnim knjigama Društva na dan 31.12.1991. godine i dan 31.12.1997. godine.

Rješenjem je naložena ispravka navedenih nepravilnosti i utvrđena visina i struktura kapitala na dane 31.12.1991. godine i 31.12.1997. godine.

Prema Nalazu i Rješenju revizije na dan 31.12.1997. godine utvrđena je visina i struktura kapitala kako slijedi:

- Državni kapital 2.195.145,00 KM (76,645950 % učešće)

Dionički kapital 668.729,00 KM (23,35050% učešće)

Ispravke grešaka koje se odnose na finansijski aspekt i prikazivanje u poslovnim knjigama, a koje su Rješenjem naložene Društvo je izvršilo u 1998 i 1999. godini.

Ova revizija je mišljenja da je prethodna vlasnička transformacija izvršena u skladu sa Zakonom , te da je učešće privatnog kapitala –interne dionice na dan 31.12.1997. godine u ukupnom kapitalu društva „Tržnice-Pijace „ dd Tuzla iznosilo 23,35050 %.

Ocjena postupka privatizacije

Postupak privatizacije „Tržnice-Pijace“ d.d. Tuzla nije obavljen u u skladu sa zakonskim odredbama. Revizijom su utvrđene sljedeće nepravilnosti:

1. Procedure, dokumenti, poslovne knjige i računovodstveno finansijski izvještaji korišteni u pripreme Početnog bilansa za privatizaciju “Tržnice-pijace” d.d. Tuzla nije izvršeno u skladu sa Zakonom o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/98, 40/99), a kako je detaljno opisano u dijelu 4.1. Izvještaja.

Početni bilans stanja preduzeća na dan 30.06.2001. godine prema našem mišljenju ne prikazuje istinito i objektivno po svim bitnim pitanjima stanje imovine i kapitala.

Korigovani Početni bilans stanja na dan 30.06.2001. godine koji je sačinilo društvo Pijace-Tržnice d.d. , a odobren od strane Agencije za privatizaciju u Tuzlanskom kantonu Rješenjem br. 19/01-021-4133/2001 od 06.09.2001. godine ne predstavlja istinito i objektivno stanje imovine i kapitala.

Prema navedenom Početnom bilansu stanja i Rješenju ukupni kapital Društva iznosi 4.254.295,00 KM (100%), a nominalna vrijednost dioničkog kapitala (interne dionice) iznosi 1.032.739,00 KM ili 24,27521% od ukupnog kapitala, te nominalna vrijednost državnog kapitala iznosi 3.221.556,00 KM ili 75,72479 % od ukupnog kapitala.

Prema mišljenju revizora ukupni kapital na dan 30.06.2001. godine u Početnom bilansu stanja društva Tržnice-pijace dd Tuzla iznosi:

- Ukupni kapital 1.027.341,00 KM
- Dionički kapital (interne dionice) 239.889,00 KM ili 23,35050 %
- Državni kapital 787.452,00 KM ili 76,64950 %

Društvo je bilo dužno isknjižiti i voditi u vanbilansnoj evidenciji imovinu za koju nije moglo dostaviti dokaze o vlasništvu uz Početni bilans stanja, koja po nalazu revizora na dan 30.06.2001. godine ima sadašnju vrijednost 3.226.954,00 KM, (detaljna specifikacija i vrijednost imovine u tabeli 9. dijela Izvještaja 5.2.)

Za navedenu vrijednost imovine Društvo je u Početnom bilansu stanja bilo dužno umanjiti kapital i to u omjeru i vrijednosti kako je dato u tabeli 10- Početni bilans stanja na dan 30.06.2001. godine (Dio Izvještaja 5.2.).

Za vrijednost izvršenih revalorizacija povećavan je i privatni kapital , te je zbog navedenog pored državnog trebalo umanjiti i privatni kapital uz obavezu zadržavanja učešća privatnog kapitala 23,3505 %.

Imovinu za koju revizori smatraju da je trebala biti isknjižena vanbilansno u poslovnim knjigama društva i za istu vrijednost umanjiti kapital Općinsko vijeće Tuzla je Odlukom proglasilo prirodnim bogatstvom i dobrima u općoj upotrebi na dan 28.04.2009. godine.

Ističemo da se sadašnja vrijednost imovine koju je Općinsko vijeće Tuzla Odlukom proglasilo prirodnim bogatstvom i dobrima u općoj upotrebi na dan 28.04.2009. godine (tabela 11. dijela Izvještaja 5.2.), razlikuje od sadašnje vrijednosti te imovine po nalazu revizora za 198.219,00 KM, a za koju je trebalo umanjiti kapital.

Prema mišljenju revizora imovina proglašena javnim dobrom i dobrom u općoj upotrebi gore pomenutom Odlukom (Navedena u tabeli 11.- stavka Ostala materijalna sredstva redni brojevi od 16. do 23, dio Izvještaja 5.2.) u vrijednosti 198.219,00 bez obzira što čini dio cjeline proglašene javnim dobrom nije trebala iz poslovnih knjiga društva biti isknjižena vanbilansno niti se za taj iznos trebao umanjiti kapital iz razloga što se radilo o rekonstrukciji i sanaciji objekata pijace koji nisu bili u vlasništvu društva, već su dati na korištenje, te je navedene stavke trebalo knjižiti na konto Ulaganje u tuđe objekte. Društvo je izvršilo rekonstrukciju i to iz tekućih sredstava i raspodjele dijela dobiti u tuđe objekte koji su mu dati na korištenje te je takvo ulaganje trebalo knjižiti kao Ulaganje u tuđe objekte na kontu nematerijalnih stalnih sredstava, a nikako za tu vrijednost umanjiti kapital.

1.1. Agencija za privatizaciju u Tuzlanskom kantonu izdala je Rješenjem br. 19/01-021-4133/2001 od 06.09.2001. godine o odobravanju programa privatizacije i Početnog bilansa stanja na dan 30.06.2001. godine. Pored iznosa ukupnog kapitala i strukture istog u izreci je navedeno i da se dio državnog kapitala nominalne vrijednosti 1.051.866,00 KM ili 24,72479 % ukupnog kapitala prodaje u postupku velike privatizacije prodajom dionica metodom javne ponude dionica.

Prodaja navedenog dijela kapitala nije zakonita jer je odredbama člana 3. stav 3. Zakona o privatizaciji preduzeća („Službene novine Federacije BiH“, br.27/97), propisano da se određena preduzeća među koje spadaju i preduzeća iz komunalne djelatnosti (među koje spada i predmetno preduzeće) mogu privatizirati po posebnim propisima, a ti propisi nisu postojali prilikom sačinjavanja Početnog bilansa stanja i programa privatizacije, prilikom donošenja Rješenja br. 19/01-021-4133/2001 od 06.09.2001. godine kojim se odobrava program privatizacije i početni bilans stanja, prilikom same privatizacije niti postoje danas. Iz navedenog proizilazi da za privatizaciju preduzeća „Tržnice-pijace“ dd Tuzla nije postojao, niti danas postoji valjan Zakonski okvir.

Takođe odredbom člana 3. stav 1. Zakona o privatizaciji preduzeća u Federaciji BiH odluku o metodu, rokovima i nadležnoj agenciji za privatizaciju preduzeća iz oblasti elektroprivrede, prometa i veza, osim cestovnog prijevoza, vodoprivrede, eksploatacije ruda i šuma, javnog informiranja, igara na sreću, industrije naoružanja i vojne opreme, veterinarske djelatnosti i komunalnih djelatnosti na prijedlog Agencije Federacije, donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine. Stavom 2. navedenog člana Zakona određeno je da Listu preduzeća iz stava 1. utvrđuje Parlament Federacije Bosne i Hercegovine.

Ova Revizija nije pronašla da postoji takva Lista, ali postoji Odluka Upravnog odbora Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH br. 01-02-3757/2000 od 31.08.2000. godine („Sl. Novine Federacije BiH“, br.33/00) o registru preduzeća za prodaju u velikoj privatizaciji. U registru se nalazi i preduzeće „Tržnice-Pijace“ dd Tuzla. U napomeni uz odluku je navedeno da preduzeća iz oblasti šumarstva i vodoprivrede (bez komunalnih

preduzeća) ostaju državno vlasništvo po savjetu Međunarodne savjetodavne grupe- kraće MSGP. Upravni odbor se pri donošenju odluke pozvao na član 12. Zakona o Agenciji za privatizaciju („sl. Novine Federacije BiH“, br.18/96). Član 12. stav 5. pomenutog zakona određuje da Upravni odbor Agencije - donosi metodologiju i druga opća akta iz nadležnosti Agencije Federacije, u skladu sa Zakonom.

Navedena odluka u smislu utvrđivanja u registru komunalnih prduzeća sa pripadajućim kapitalom koja će se prodavati u procesu velike privatizacije u Federaciji BiH nije u skladu sa članom 3. stav 1. i stav 2. i stav 3. Zakona o privatizaciji preduzeća.

Revizori primjećuju da se u navedenom registru nalaze komunalna preduzeća iz Tuzlanskog kantona , dok u registru preduzeća iz ostalih kantona nismo našli komunalna preduzeća predviđena za privatizaciju.

1.2. U početni bilans stanja uključena je imovina za koju Društvo nije imalo dokaz o vlasništvu na dan 30.06.2001. godine, a naknadno je Općinsko vijeće Tuzla tu imovinu proglasilo javnim dobrom i dobrom u općoj upotrebi ukupne vrijednosti 3.425.173,000 (tabela 11 dijela Izvještaja 5.1.) Imajući u vidu navedeno sačinjavanjem ovog početnog bilansa stanja i Rješenjem o odobrenju istog br. 19/01-021-4133/2001 od 06.09.2001. godine prekršen je član 8. stav 2. Zakona o privatizaciji preduzeća u Federaciji BiH, a koji glasi: U početnom bilansu preduzeća za privatizaciju ne iskazuju se prirodna bogatstva i dobra u općoj upotrebi, objekti od općeg kulturnog i historijskog značaja koje preduzeće koristi u obavljanju djelatnosti.

1.3. Rješenje br. 19/01-021-4133/2001 od 06.09.2001. godine o odobravanju početnog bilansa stanja i programa privatizacije u svojoj izreci u cjelosti je nezakonito jer nije tačno i objektivno navedena vrijednost ukupnog kapitala, niti struktura kapitala državnog i privatnog – interne dionice što nije u skladu sa Zakonom o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka član 2. stav 1., te zbog stava 3. Rješenja koji definiše postupak prodaje 24,72479 % kapitala od ukupnog je u suprotnosti sa članom 3. stav 1., 2. i stav 3. Zakona o privatizaciji preduzeća .

2. Agencija za privatizaciju u Tuzlanskom kantonu donijela je dana 13.09.2012. godine Rješenje br.01-07-692/2012 o potrebnim ispravkama i dopunama izmijenjenog programa privatizacije i Početnog bilansa.

2.1. Nakon isknjižavanja javnih dobara i dobara u općoj upotrebi , a po odluci Općinskog vijeća Tuzla, te sporova proisteklih nakon izvršene privatizacije Društvo „Tržnice-Pijace“ doo Tuzla je sačinilo Novi korigovani početni bilans stanja na dan 30.06.2001. godine.

Prema Odluci Općinskog vijeća Tuzla sadašnja vrijednost navedenih dobara na dan 30.06.2001. godine iznosila je 3.425.173,00 KM.

Društvo je u Novom korigovanom početnom bilansu stanja na dan 30.06.2001 umanjilo kapital za 3.422.949,00 KM i iskazalo ukupni kapital u aktivnom podbilansu 831.346,00 KM po strukturi državni kapital nominalne vrijednosti 629.535,00 KM ili 75,73 % od ukupnog kapitala i privatni kapital-interne dionice 201.811,00 KM ili 24,27% od ukupnog kapitala.

2.2. Agencija za privatizaciju u Tuzlanskom kantonu donijela je dana 01.04.2013. godine Rješenje br. 01-323/2013 o odobravanju Novog korigovanog Početnog bilansa JKP „Tržnice-pijace“ d.o.o. Tuzla na dan 30.06.2001.godine sa Novim korigovanim Programom privatizacije preduzeća . Prema ovom Rješenju ukupni kapital iznosi 829.122,00 KM. U izreci Rješenja nije navedena struktura kapitala tj. učešće državnog i privatnog kapitala nastalog u postupku prethodne vlasničke transformacije, a što je obavezan sadržaj Rješenja. Takođe iznos ukupnog kapitala se razlikuje od ukupnog kapitala u Novom korigovanom početnom bilansu stanja koji se Rješenjem odobrava. Prema Novom korigovanom Početnom bilansu stanja ukupni kapital iznosi 831.346,00 KM.

2.3. Agencija za privatizaciju u Tuzlanskom kantonu je dana 11.11.2013. godine donijela Rješenje br.01-850/2013 kojim oglašava se ništavim u cijelosti Rješenje o odobravanju Korigovanog početnog bilansa preduzeća d.d. „Tržnice- pijace“, (Akt Kantonalne agencije za privatizaciju broj: 19/01-021-4133/2001 od 06.09.2001. godine).

U ocjeni postupka privatizacije i Rješenja br. 19/01-021-4133/2001 Revizori su već istakli i obrazložili da je isto u cjelosti nezakonito.

U Rješenju je navedeno da se Utvrđuje vrijednost državnog kapitala u kapitalu preduzeća, nakon izvršenog isknjižavanja javnih dobara i dobara u općoj upotrebi, u iznosu od 829.122,00 KM ili 100% sa stanjem na dan 30.06.2001. godine.

Navedeni dio izreke Rješenje br.01-850/2013 je nezakonit. Ukupni kapital Društva utvrđen Rješenjem 829.122,00 KM (po nalazu revizora isti iznosi 1.027.341,00 KM) nije 100% državni kako je to navedeno. Učešće privatnog kapitala nastalog u postupku prethodne vlasničke transformacije iznosi 23,35050% u ukupnom kapitalu Društva.

Rješenjem br. 01-850/2013 Oglašava se ništavim u cijelosti Rješenje o odobravanju upisa izvršene privatizacije u sudski registar preduzeća d.d. „Tržnice-pijace“ sa sjedištem u Tuzli, JMB registra preduzeća 20155159, broj sudskog registra 1-188 (Akt Kantonalne agencije za privatizaciju broj: 19/01-021-6020/2001 od 21.12.2001. godine).

Rješenjem br. 01-850/2013 nalaženo je privrednom društvu „Tržnice-pijace“ d.o.o. Tuzla da u roku od 60 dana od dana izvršnosti Rješenja, podnese Općinskom sudu u Tuzli prijavu za upis u registar promjena podataka od značaja za pravni promet, i to:

5.1. Promjenu vrijednosti osnovnog kapitala sa stanjem u tekućem periodu, preračunatu u odnosu na vrijednost kapitala u iznosu od 829.122,00 KM sa stanjem na dan 30.06.2001. godine, a u skladu sa knjigovodstvenom ispravkom vrijednosti kapitala preduzeća utvrđenoj u tački 2. Rješenja.

5.2. Brisanje privatnog kapitala iz osnovnog kapitala privrednog društva

5.3. Brisanje privatnih vlasnika iz članstva privrednog društva

5.4. Zadržavanje Općine Tuzla kao jedinog člana privrednog društva i upis visine njenog uloga u osnovnom kapitalu u iznosu preračunatom na stanje u tekućem periodu u odnosu na kapital od 829.122,00 KM ili 100% sa stanjem na dan 30.06.2001. godine.

Stav 5.2. Izreke Rješenja koji glasi „Brisanje privatnog kapitala iz osnovnog kapitala privrednog društva“ što je nezakonito.

Agencija nije mogla naložiti brisanje 23,35050 % ukupnog kapitala koji pripada privatnim licima , a na osnovu privatizacije izvršene na temelju Zakona o društvenom kapitalu („sl. List SFRJ „ br.84/89 i 46/90).

Stavom 5.3. predviđeno je „Brisanje privatnih vlasnika iz članstva privrednog društva“ što se nikako ne može odnositi na dioničare fizička lica koja su dionice stekla na osnovu privatizacije izvršene na temelju Zakona o društvenom kapitalu („sl. List SFRJ „ br.84/89 i 46/90) .

Stavom 5.4. predviđeno je „Zadržavanje Općine Tuzla kao jedinog člana privrednog društva i upis visine njenog uloga u osnovnom kapitalu u iznosu preračunatom na stanje u tekućem periodu u odnosu na kapital od 829.122,00 KM ili 100% sa stanjem na dan 30.06.2001. godine“, što je nezakonito jer su privatna lica vlasnici kapitala po osnovu izvršene privatizacije na temelju Zakona o društvenom kapitalu („sl. List SFRJ „ br.84/89 i 46/90) 23,35050 % ukupnog kapitala, a Općina Tuzla vlasnik 76,65%.

Rješenjem br. 01-850/2013 i Rješenje br. 01-323/2013 prekršeni su članovi 18. stav 1. Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka (“Službene novine“ Federacije BiH, br. 12/98) i član 6. Zakona o privatizaciji preduzeća (“Službene novine“ Federacije BiH, br. 27/97), a kojima je utvrđeno sljedeće:

Članom 18. stav 1. Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka (“Službene novine“ Federacije BiH, br. 12/98) u Aktivnom podbilansu stanja preduzeće je dužno da iskaže vrijednost dioničkog kapitala u skladu sa Revizijom (revizija prethodne vlasničke transformacije) iz člana 6. Zakona o privatizaciji preduzeća.

Član 6. Zakona o privatizaciji preduzeća određuje da Nalaz revizije izvršene privatizacije na temelju Zakona o društvenom kapitalu („Sl. List SFRJ“ br.84/89 i 46/90), čini sastavni dio početnog bilansa stanja preduzeća koje se privatizira.

Prema Reviziji prethodne vlasničke transformacije utvrđen je procenat učešća dioničkog kapitala stečenog prema Zakona o društvenom kapitalu i iznosi 23,35050 % u ukupnom kapitalu Društva. U početnom bilansu stanja na dan 30.06.2001. godine Društvo nije prikazalo ispravno učešće privatnog kapitala tj. 23,35050 % već 24,27521%.

Detaljno obrazloženje tačke 2. Ocjene postupka privatizacije dato je u dijelu 7. ovog Izvještaja.

Prema mišljenju revizora ukupni kapital na dan 30.06.2001. godine u Početnom bilansu stanja društva Tržnice-pijace dd iznosi:

- Ukupni kapital 1.027.341,00 KM
- Dionički kapital (interne dionice) 239.889,00 KM ili 23,35050 %
- Državni kapital 787.452,00 KM ili 76,64950 %

te revizori smatraju da Korigovani početni bilans stanja na dan 30.06.2001. godine odobren od strane Agencije Rješenjem br. 19/01-021-4133/2001 od 06.09.2001. godine i Novi korigovani početni bilans stanja na dan 30.06.2001. godine odobren od strane agencije Rješenjem br. 01-323/2013 od 01.04.2013. godine ne predstavljaju objektivno i fer stanje imovine i kapitala , te nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o početnom bilansu stanja prduzeća i banaka i sa Zakonom o privatizaciji u Federaciji BiH, a kako je to detaljno objašnjeno u ovom dijelu Izvještaja.

Privatizacija dijela državnog kapitala u 2001. godini izvršena je suprotno Zakonu o privatizaciji preduzeća u Federaciji BiH i to članovima 8. Stav 2 i član 3. Stav 1. 2. i 3. Zakona o privatizaciji preduzeća, Zakonu o početnom bilansu preduzeća i banaka u F BiH , a kako smo to detalno objasnili u Ocjeni postupka privatizacije.

Revizori skreću pažnju na činjenicu da kupci 24,72479% ukupnog kapitala društva "Tržnice-Pijace" dd Tuzla, po Drugom javnom pozivu za upis dionica u Fedraciji Bosne i Hercegovine- drugi krug objavljenom 27.11.2001. godine u listu "Dnevni Avaz" nisu mogli znati da iznos ukupnog kapitala, te iznos ukupnog državnog kapitala , a time i ponuđeni kapital za prodaju ne predstavljaju istinito i fer stanje . Za razliku od metoda prodaje putem tendera ili neposredne pgodbe kod metode javnog upisa dionica eventualni kupci istih ne mogu vršiti uvid u bilans stanja preduzeća , popis imovine i vlasništvo nad istom i sl., te nisu ni mogli znati da kupuju kapital čija vrijednost nije tačno, objektivno i fer prikazana.

Revizija takođe ističe da su od strane određenih dioničara pokrenuti, te da su u toku sudski sporovi zbog poništenja privatizacije izvršene javnim upisom dionica.

Na Rješenje o provedenoj reviziji privatizacije i pretvorbe, uložene su žalbe od strane Agencija za privatizaciju Tuzlanskog kantona i Federalne Agencije.

3. KJP „ZOI 84“ OLIMPIJSKI CENTAR SARAJEVO d.o.o.

Rješenjem Agencije za reviziju privatizacije u Federaciji BiH broj: 01-02-1-191/22 od 31.03.2022. godine pokrenut je postupak revizije privatizacije Hotela „Igman“- KJP „ZOI 84“ Olimpijski centar Sarajevo d.o.o.

U postupku revizije je utvrđeno da se ne može riješiti navedena upravna stvar, iz razloga što postupak privatizacije Hotela „Igman“ nije u cijelosti okončan.

U toku postupka revizije je utvrđeno da su:

1. Kantonalno javno preduzeće "ZOI '84" Olimpijski centar Sarajevo d.o.o., i
2. "THE PLACE" Društvo sa ograničenom odgovornošću za investicije, projektovanje, promet i konsalting Sarajevo d.o.o. Sarajevo zaključili Ugovor o kupoprodaji imovine br. 21-01-15-373-668 od 04.02.2022. godine.

Revizijom privatizacije je utvrđeno da postupak privatizacije nije okončan, te su revizori sačinili Informaciju broj: 02-15-1-192-34/22 od 25.05.2022. godine u kojoj je opisan dosadašnji postupak do zaključenja Ugovora o kupoprodaji.

Shodno članu 3. stav 1. tačka f, članu 5. stav 1. i članu 15. tačka d. i e. Zakona o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama u FBiH (Sl.novine F BiH br. 55/12), a po okončanju ugovornih obaveza iz Ugovor br. 21-01-15-373-668 o kupoprodaji imovine KJP, ZOI '84" Olimpijski centar d.o.o. Sarajevo i na osnovu dokumentacije o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnog ugovora u postupku male privatizacije Hotela „Igman“ revizori koji rade na ovom predmetu će donijeti konačni revizorski izvještaj.

Obzirom da se radi o dokumentaciji koja čini osnovu za izradu revizorskog izvještaja, shodno Zakonu ova Agencija ne može riješiti u postupku koji vodi, u skladu sa članom 142. stav 1. ZUP-a. Na navedeni Zaključak o privremenom prekidu nije bilo žalbe.

4. „KAPIS“ d.o.o. TVORNICA KABELA TOMISLAVGRAD

Rješenjem Agencije za reviziju privatizacije u FBiH br. 01-02-1-496/21 od 11.10.2021. godine pokrenut je postupak revizije privatizacije društva „KAPIS“ d.o.o. Tvornica kabela Tomislavgrad, ul. Malog Marijana b.b. 80240 Tomislavgrad.

U postupku revizije prikupljena je dokumentacija od nadležne Agencije za privatizaciju HBŽ Livno, Pravobraniteljstva HBŽ Livno, Ministarstva gospodarstva HBŽ Livno, Federalne finansijsko-informatičke agencije, te dodatna dokumentacija od PIO/MIO Mostar, kao i Tužiteljstva Kantona 10 koja je neophodna za sačinjavanje konačnog izvještaja o reviziji.

Postupak revizije je okončan 31.03.2022. godine, nakon čega je doneseno rješenje o reviziji privatizacije. Revizijom je utvrđeno da postupak privatizacije „KAPIS“ d.o.o. Tvornica kabela Tomislavgrad nije proveden u skladu sa zakonom i drugim propisima. U postupku revizije su utvrđene sljedeće nepravilnosti:

- Nadležna agencija za privatizaciju Hercegbosanske županije Livno nije donijela rješenje o odobravanju programa privatizacije, što je u suprotnosti sa odredbom čl. 19. Uredbe o metodologiji za pripremu programa i izradu početnog bilansa preduzeća za privatizaciju (Sl. novine Federacije BiH broj: 10/98).

Upravni odbor Agencije za privatizaciju u Hercegbosanskoj županiji donio je Odluku o odobravanju programa privatizacije i početne bilanse od 09.11.2000. godine, nakon čega nadležna agencija nije donijela rješenje o odobravanju programa privatizacije i početne bilanse.

- Od dana pripreme početne bilance 30.06.2000. godine do objave Javnog poziva proteklo je više od 6 mjeseci, te je društvo bilo u obavezi da dostavi korigiranu početnu bilancu sa stanjem na dan 31.12.2000. godine, što je društvo propustilo učiniti, čime je postupilo u suprotnosti sa odredbom člana 6. Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka.

- Zasnivanje založnog prava, uknjižbom hipoteke na nekretninama u vlasništvu „KAPIS“ d.o.o. Tvornica kabela Tomislavgrad, na osnovu Ugovora o kreditu br. 6500635/06-SIN i br. 6500636/06-SIN od 21.06.2006. godine, izvršeno je bez saglasnosti ili uvjerenja Agencije za privatizaciju HBŽ Livno, što je u suprotnosti sa odredbom čl. 19. Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o obavljanju kontrole

izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH broj: 17/06).

- Agencija za privatizaciju HBŽ Livno od avgusta 2001. godine do decembra 2006. godine nije vršila neposrednu kontrolu dva puta godišnje. U postupku revizije privatizacije utvrđeno je da uz zapisnike o kontrolama nije priložena kompletna dokazna dokumentacije o ulaganjima (fakture-računi, računovodstvene kartice, izvodi sa transakcijskog računa preduzeća, popisne liste sredstava prije i nakon investiranja), što je u suprotnosti sa čl. 8. Uputstva.

- Kontrola izvršenja obaveza iz ugovora nije provedena u skladu sa odredbom čl. 12. Uputstva o obavljanju kontrole izvršenja obaveza iz kupoprodajnih ugovora u postupku privatizacije u Federaciji BiH (Službenim novinama FBiH, br. 14/03, i 12/05).

Na Rješenje Agencije za reviziju privatizacije u FBiH o izvršenoj reviziji privatizacije privrednog društva „Tvornica kabela,“ d.o.o. Tomislavgrad broj: 01-02-1-496-2/21 od 01.04.2022. godine nije izjavljena žalba.

5. FABRIKA DUHANA MOSTAR d.d. MOSTAR

Rješenjem Agencije za reviziju privatizacije u FBiH broj: 01-02-1-190-1/22 od 31.03.2022. godine pokrenut je postupak revizije privatizacije privrednog društva „FABRIKA DUHANA MOSTAR“ d.d. Mostar.

Revizija je pokrenuta po zahtjevu Komisije za utvrđivanje činjenica o okolnostima privatizacije i propadanja Fabrike duhana Sarajevo i Fabrike duhana Mostar Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Postupak revizije privatizacije privrednog društva „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je izvršen u periodu od 31.03.2022. godine do 30.06.2022. godine.

Na osnovu provedenog postupka revizije pretvorbe i privatizacije privrednog društva „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar, sačinjen je Izvještaj o izvršenoj reviziji pretvorbe i privatizacije broj: 02-15-1-194-19/22 od 30.06.2022. godine. Nacrt nije sačinjavan i dostavljan Upravi na očitovanje, jer „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar nema konstituisanu upravu.

Revizijom su obuhvaćeni dokumenti, odluke, poslovne knjige, ugovori i akti na osnovu kojih je obavljena pretvorba i privatizacija, radi provjere da li je pretvorba i privatizacija provedena u skladu sa odredbama Zakona o privatizaciji banaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 14/98, 12/99, 14/00) i drugim posebnim propisima.

Na osnovu prikupljene i analizirane dokumentacije, utvrđeno je sljedeće:

- I Postupak vlasničke transformacije „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar je proveden u skladu sa Zakonom o društvenom kapitalu („Službeni list RBiH“, broj 2/92) i Zakonom o isplati ličnih dohodaka, sredstava za neposrednu zajedničku potrošnju i sredstava za ishranu radnika u toku rada („Službeni list SFRJ“, broj 37/90 i 84/90).

Odredbom člana 1. Uredbe o reviziji prethodno izvršene vlasničke transformacije („Službene novine Federacije BiH“, broj 1/98) propisan je postupak i nadležnost u postupku revizije prethodno izvršene vlasničke transformacije preduzeća u čijim je

bilansima stanja na dan 31.12.1991. godine iskazan dionički kapital ili udjel kapitala, odnosno preduzeća koja su vršila vlasničku transformaciju na osnovu Zakona o društvenom kapitalu („Službeni list RBiH“, broj 2/92) i Zakona o isplati ličnih dohodaka sredstava za neposrednu zajedničku potrošnju i sredstava za izhranu radnika u toku rada („Službeni list SFRJ“, broj 37/90 i 84/90). Prema odredbi člana 2. Uredbe, revizija podrazumjeva utvrđivanje pravilnosti i zakonitosti vlasničke transformacije preduzeća u pravnom (pravilnost pravnog postupka izvršene vlasničke transformacije preduzeća), finansijskom (pravilnost finansijskih tokova nastalih po osnovu vlasničke transformacije) i računovodstvenom pogledu (pravilnosti u pogledu utvrđivanja i iskazivanja knjigovodstvene vrijednosti društvenog i privatnog kapitala, kao i obračuna i evidentiranja poslovnih promjena nastalih u postupku vlasničke transformacije). Na osnovu Zakona o društvenom kapitalu preduzeće je donijelo Odluku o izdavanju internih dionica i Odluku o organizovanju društvenog preduzeća za proizvodnju duhana i cigareta Mostar u dioničko društvo u mješovitoj svojini dana 21.06.1991. godine. Za otplatu internih dionica korištena su izdvajanja iz porasta ličnih dohodaka u toku 1990. i 1991. godine na osnovu Odluke Radničkog savjeta od 06.09.1990. godine. Zavod za računovodstvo i reviziju Federacije Bosne i Hercegovine je izvršio reviziju predhodno izvršene vlasničke transformacije i sačinio Zapisnik o rezultatima izvršene revizije vlasničke transformacije UP-I-01-52/98 dana 02.11.1998. godine, a potom i Rješenje o rezultatima izvršene revizije vlasničke transformacije broj: UP-I-02-52/98 od 10.11.1998. godine, koje je 04.12.1998. godine dostavljeno Agenciji za privatizaciju Hercegovačko-neretvanskog Kantona Mostar.

U Rješenju je navedena utvrđena ukupna nominalna vrijednost kapitala u iznosu od 13.840.001 KM i struktura kapitala i to: 79,6186% državni u iznosu od 7.603.907 KM i 20,3814 % privatni u iznosu od 1.946.561 KM, kao i nenominirani kapital u iznosu od 4.289.533 KM. Rješenjem su naložene ispravke nepravilnosti sa finansijskog aspekta što je „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar izvršila odgovarajućim knjiženjima u svojim poslovnim knjigama u bilansu stanja 1998. godine uskladiвши vrijednost i strukturu kapitala prema nalazu revizije.

- II Postupak privatizacije „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar proveden je u skladu s Zakonom o privatizaciji preduzeća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/97, 8/99, 32/00, 45/00, 54/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04, 44/04, 42/06, 4/09), Zakonom o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka („Službene novine Federacije BiH“, br. 12/98, 40/99, 47/06), Uredbom o metodologiji za pripremu programa i izradu Početnog bilansa stanja preduzeća za privatizaciju („Službene novine Federacije BiH“, br. 10/98, 26/98, 49/99 i 40/00) i drugim propisima, u pogledu procedura, dokumenata, poslovnih knjiga i računovodstveno-finansijskih izvještaja.

Rješenjem Agencije Hercegovačko-Neretvanskog kantona Mostar broj: 01-478/01 od 31.08.2000. godine odobren je Početni bilans „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar, sa stanjem na dan 30.06.2000. godine. Rješenjem je utvrđena vrijednost državnog/društvenog kapitala u iznosu od 17.625.577,00 KM, i da će se postupak privatizacije izvršiti kombinovanom metodom (67% ukupnog kapitala putem javnog prikupljanja ponuda-tender u velikoj privatizaciji, i 12,6186% ukupnog kapitala javnim upisom dionica).

Agencija za privatizaciju HNK Mostar je 2000. godine objavila Javni poziv za prikupljanje ponuda društva „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar“ putem međunarodnog tendera. Na javni poziv je pristigla samo jedna ponuda. Budući da ponuđač nije imao svjetsku reputaciju sa relevantnim međunarodnim iskustvom u proizvodnji cigareta, kao što je traženo Javnim pozivom, ponuda nije prihvaćena.

Postupak prodaje dijela od 12,6186% državnog kapitala „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar putem javne ponude dionica vršen je u periodu od 16.04. do 30.05.2001. godine, a završen je 27.06.2001. godine u prvom talasu-Drugog kruga, i isti je proveden u skladu sa zakonom i drugim propisima. Na Listi dioničara od 27.06.2001. godine, u procesu javne ponude dionica preduzeća „Fabrika duhana Mostar“, navedena su 82 fizička i pravna lica. Ponuđeni kapital je iznosio 2.793.444,00 KM, a upisan je kapital u iznosu od 27.027.307,78 KM. Ukupan procenat kupljenog kapitala je iznosio 12,618598%, a ukupan iznos kupljenog kapitala je iznosio 2.793.444,00 KM.

Nakon završene privatizacije javnim upisom dionica „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je imala ukupno 223 437 dionica. Rješenjem Agencije za privatizaciju HNK Mostar broj: 01-19-446/01 od 28.06.2001. godine odobren je upis u sudski registar izvršene privatizacije navedenog dijela državnog kapitala „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar, koji se nakon ove prodaje sastojao od dioničkog kapitala koji čini 12,6186 % osnovnog kapitala u vrijednosti od 2.793.444,00 KM, čiji su vlasnici fizička i pravna lica na osnovu javne ponude dionica, prvi talas-Drugi krug, dioničkog kapitala koji čini 20,3814% osnovnog kapitala u vrijednosti od 4.511.935,00 KM, čiji su vlasnici fizička lica po osnovu prethodne vlasničke transformacije.

Preostali dio kapitala je državni kapital koji čini 67% osnovnog kapitala preduzeća u vrijednosti od 14.832.133,00 KM, koji se trebao privatizirati putem javnog prikupljanja ponuda–metodom tendera u velikoj privatizaciji. Rješenjem Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH broj: 03-19-390/01 od 11.12.2001. godine „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je upisana u registar kod Komisije.

U ovom periodu „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je bilježila velike gubitke u poslovanju. Od 2000. godine do 2007. godine „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je pet puta registrovala smanjenje osnovnog kapitala društva, koji je 30.06.2000. godini iznosio 22.137.500,00 KM. Nakon posljednjeg odobrenog smanjenja u 2007. godini osnovni kapital društva iznosio je 10.375.846,25 KM, podjeljen u 221.375 običnih dionica, nominalne vrijednosti 46,87 KM.

Rješenjem Agencije za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine broj: 03-19-1792/05 od 20.04.2005. godine odobren je Korigovani početni bilans preduzeća „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar i Program privatizacije, sa sljedećom strukturom kapitala iskazanom u Aktivnom podbilansu na dan 31.12.2004. godine:

Državni kapital	12.755.628,00	67%
Privatni kapital	6.282.622,00	33%
UKUPNO	19.038.250,00	100%

Naredna korekcija početnog bilansa društva izvršena je Rješenjem Agencija za privatizaciju u FBiH broj: 03-19-4678/07 od 29.11.2007. godine, sa sljedećom strukturom osnovnog kapitala na dan 30.06.2007. godine:

Državni kapital	6.951.817,00 KM ili 67%
<u>Privatni kapital</u>	<u>3.424.029,00 KM ili 33%</u>
UKUPNO	10.375.846,00 KM ili 100%

U periodu od 2005. godine do 2012. godine Agencija za privatizaciju u Federaciji Bosne i Hercegovine je objavila šest Javnih poziva za prodaju državnog kapitala preduzeća „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar, metodom neposredne pogodbe, od kojih je pet prodaja proglašeno neuspješnim.

Nakon Javnog poziva za prodaju državnog kapitala preduzeća „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar, metodom neposredne pogodbe, objavljenog 2007. godine Agencija za privatizaciju u Federaciji BiH je sa Ponuđačem „Pazardžik-BT“ AD, Republika Bugarska 18.06.2008. godine zaključila Ugovor o kupoprodaji dionica. Zbog neispunjenja obaveza koji predstavljaju bitne elemente Ugovora o kupoprodaji Agencija za privatizaciju u FBiH je 2009. godine podnijela tužbu za raskid Ugovora. Na zahtjev Kupca, Agencija za privatizaciju u FBiH i „Pazardžik–BT AD Republika Bugarska su zaključili Sporazum o raskidu Ugovora o kupoprodaji dionica „Fabrike duhana Mostar“ d.d. Mostar 14.09.2009. godine, nakon čega je izvršen prenos vrijednosnih papira sa kupca „Pazardžik-BT“ Bugarska na Vladu Federacije.

U 2007. godini „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je prestala sa proizvodnjom.

Prema zvaničnim podacima sudskog registra Općinskog suda u Mostaru u „Fabrici duhana Mostar“ nije pokrenut stečajni postupak.

Iako je privatizacija dijela državnog kapitala od 12,6186% provedena u skladu sa zakonom i drugim propisima, ista nije polučila potrebne rezultate privrednog rasta i zapošljavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, obzirom da proces privatizacije nije okončan u cijelosti. Preostali dio (neprivatiziranog) državnog kapitala čini 67% osnovnog kapitala. Postupak privatizacije „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je trajao dugo, i tokom kojeg perioda je društvo generiralo velike gubitke. Od 01.01.2001. do 31.12.2007. godine „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar je generisala 18.145.315 KM gubitaka u poslovanju koji je pokriven kapitalom društva tako da je ukupan kapital na dan 31.12.2007. godine iznosio 3.040.734 KM (10.375.846 KM upisani kapital umanjen za akumulirani gubitak od 7.466.836 KM). Društvo je takođe generisalo neizmirene obaveze u iznosu od 6.369.157 KM, koje su bile razlog pokretanja niza tužbi od strane povjerilaca, te razlog prodaje pokretne i nepokretne imovine društva radi namirenja. U konačnici proizvodnja u „Fabrici duhana Mostar“ je prestala 2007. godine, kada je sačinjen i posljednji bilans stanja i uspjeha i dostavljen Finansijsko-informatičkoj agenciji FBiH.

Na Rješenje o izvršenoj reviziji pretvorbe i privatizacije privrednog društva „Fabrika duhana Mostar“ d.d. Mostar broj: 01-02-1-190-2/22 od 05.07.2022. godine nije izjavljena žalba.

6. CENTRALNO GRIJANJE d.d. TUZLA

Postupak revizije privatizacije "Centralno grijanje" d.d. Tuzla, pokrenut Rješenjem Agencije za reviziju privatizacije u FBiH br. 01-02-1-144/22 od 02.03.2022. godine a prekinut nakon donošenja Rješenja o reviziji privatizacije „FABRIKE DUHANA MOSTAR“, je nastavljen i u toku je izdavanje Nacrta Izvještaja o reviziji broj: 02-15-1-146-26/22.

7. ŽICA d.j.l. SARAJEVO

Rješenjem broj: 01-02-1-623/21 dana 21.12.2021. godine pokrenut je postupak revizije privatizacije privrednog društva "Žica" d.j.l. Sarajevo u skladu sa usvojenim Planom revizija za 2022. godinu. Dokumentacija za ovu reviziju je prikupljena, ali zbog nedostatka potrebnog osoblja, u konkretnom slučaju revizora ekonomske struke, kao i zbog vanrednog otvaranja revizije Fabrike druhana Sarajevo, postupak revizije privatizacije ovog privrednog društva biti će nastavljen u drugom polovini ove godine.

8. FABRIKA DUHANA d.d. SARAJEVO

Rješenjem Agencije broj: 01-02-1-189/22 od 31.03.2022. godine, pokrenut je postupak revizije privatizacije „Fabrika duhana“ d.d. Sarajevo, u skladu sa odredbama Zakona o reviziji privatizacije u F BiH, a shodno Zahtjevu Stručne komisije Parlamenta F BiH. Prikupljena je dokumentacija za ovu reviziju, te je izrada Nacrta izvještaja u toku.

9. GRANIT d.d. JABLANICA

Rješenjem Vlade F BiH broj V. broj: 82/2022 od 03.02.2022. godine je ponovno je izvršena revizija postupka pretvorbe i privatizacije "Granit" d.d. Jablanica u skladu sa odredbama Zakona o reviziji privatizacije u F BiH, a prema uputama drugostepenog organa.

Dana 18.03.2022. godine sačinjen je Nacrt Izvještaja broj: 01-02-1-186-21/17, koji je shodno odredbama Zakona o reviziji privatizacije u F BiH, dostavljen upravi "Granit" d.d. Jablanica na izjašnjenje. Obzirom da u ostavljenom roku, Uprava privrednog društva nije dostavila komentar/očitovanje na prednji Nacrt izvještaja, u ovom postupku sačinjen je Konačan Izvještaj br. 01-02-1-186-23/17 od 12.04.2022. godine, kao i Rješenje br. 01-02-1-186-24/17 od 12.04.2022. godine, na koje nije bilo podnesenih žalbi, te se postupak po ovoj reviziji smatra okončanim.

10. DEPOZITNA BANKA d.d. SARAJEVO

Rješenjem Agencije broj: 01-02-1-117/22 od 16.02.2022. godine, pokrenut je postupak revizije privatizacije „Depozitna banka“ d.d. Sarajevo, u skladu sa odredbama Zakona o reviziji privatizacije u F BiH. Prikupljena je dokumentacija za ovu reviziju, te je izrada Nacrta izvještaja u toku.

FAKTORI USPJEHA RADA I RIZICI

Napominjemo da se Agencija svakodnevno susreće sa poteškoćama u smislu provedbe Zakona o reviziji privatizacije. U najvećem dijelu to se ogleda u prikupljanju dokumentacije, jer u takvim slučajevima Agencija nema mehanizam da pokrene procedure kaznenih odredbi, a koje su kao takve navedene u Zakonu. S tim u vezi Agencija može tek da obavijesti nadležno tužilaštvo, što Agencija trenutno i radi. U postupku revizije i primjene Zakona uočene su određene nejasnoće i neusklađenosti Zakona sa drugim općim zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pojedine odredbe zakona su prevaziđene, a neke je opet nemoguće primjeniti, zbog toga je neophodno da se pristupi izmjenama i dopunama zakona.

S obzirom da je broj privrednih društava i banaka koje Agencija treba da revidira, a koje su privatizirane u prošlom periodu, znatno veliki, a isto tako i onih narednih privatizacija koje tek trebaju da se izvrše, za uspješno obavljanje revizija, neophodno je u budućem periodu raditi na povećanju budžeta kako bi se povećao broj revizora i administrativnog osoblja, a samim tim bi se povećao i broj revizija i po tom osnovu Agencija bi mogla u većem obimu uzimati predmete u rad.

ZAKLJUČAK

Uspostavljanje Agencije za reviziju privatizacije i njena Zakonom i aktima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine definisana djelatnost ima važnu ulogu u ostvarenju ciljeva ulaska u evropske integracije. Proces revizije privatizacije s aspekta evropskih integracija je veoma važan i bitan, što se pokazalo i kod Upitnika Evropske komisije upućenog Bosni i Hercegovini. Transparentnost procesa provedene privatizacije, najbolje se može sagledati kroz revidirani proces, što u konačnici traži i zahtjeva i Evropska komisija.

Agencija za reviziju privatizacije je u potpunosti spremna da izvrši sveobuhvatnu reviziju privatizacije na profesionalan i odgovoran način, na načelima dosljedne primjene Zakona, uputa i odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, transparentnosti u radu i otvorenosti za sve institucije i stručnu javnost, ali i primjerenog pravnog okruženja, te adekvatnog provođenja aktivnosti nadležnih institucija kako bi ostvarila uspješan rad i strateške ciljeve.

Broj: 01-04-1-403/22

Sarajevo, 07.10.2022. godine

DIREKTOR

Vedad Duraković, dipl.oec.